

POGAJAJ BÓH

ČAS OPIS EVANĢELSKÍCH SERBOW

11. číslo

Budyšin, nowember 1970

Lětnik 20

Hrono na nazymnik

Komuž chce so pić, njech přińdže; a štož chce, njech wozmje wodu žiwjenja darmo. Zjewj. Jana 22, 7

To rěka z druhimi słowami: Jedna možnosta je a jedne městno je, hdžež budže wšo přeće a wšo žadanje a wšo styskanje dopjeljene a změrowane. A tuto městno a tuta možnosta je wěčnosć. Naše hrono steji cyle na koncu našeje biblije w zjewjenju swj. Jana. A w tutej poslednjeje bibliskej knize jedna so wo poslednje wšeho, wo wěčne žiwjenje jako wulki wotytknjeny konc. W stawje prjedy steji, zo tam ani „smjerć wjace njebudže ani zrudoba ani wolanje ani bolosć“.

Nětko na koncu cyrkwinskeho lěta wosebje na to spominamy. Před nami leži njedžela zemrětych, kotruž w nowšim času tež rady „njedželu wěčnosće“ mjenujemy. Wšitke kěrlušo tutoho dnja wo tym spěwaju, ale tež te za adwent, kotryž so w tutym měsacu započnje, a za hody. Kěrlušer so na příklad praša, hdžež wěčne wjeselo dočaka, a sam wotmołwja, kaž je Michal Domaška tak krasnje zeserbšćil:

Ow nihdže wšak hač tam,
hdžež so swjate psalmy
na wěčne spěwaja;
haj, tam sobu chwalmy
přez Bože njebjesa.
Tam, tam chce so nam,
tam, tam chce so nam. —

Ale njeje to tajki fatalny a tuni tróšt na něšto, štož we wokomiku hišće nimamy? Wězo smy njeměrní ludžo w njeměrnym času a njesměmy tež wopačny pokoj pytać. A tola rěči swj. Pawol wo tym, zo Bóh chce, „zo bychmy pokojne a čiche žiwjenje wjesć móhli“ (2. Tim. 2, 3).

A naš Knjez Jezus Chrystus je sam, kiž hižo w žiwych dnjach je prajil podobnje kaž w našim hronu steji: „Jelizo so komu pić chce, tón pój ke mni a napij so. Štož wěri do mnje, kaž pismo praji, z toho žiwota rěki žiweje wody poběhneja.“ (Jana 7, 37. 38) A samariskej žonje wón praji: „Štož so teje wody napije, kotruž ja jemu dam, tomu so wěčnje pić njezeche; ale ta woda, kotruž ja jemu dam, budže we nim studnja teje wody, kotraž so do wěčneho žiwjenja žórli.“ (Jana 4, 14) To rěka: Pola Jezusa namakamy to, štož trjebamy za čas a za wěčnosć, wón je woprawdžita pomoc, lěpje: wopravdžity pomocnik za tuto a za tamne žiwjenje.

Jezus je přišol — ow žórlo wšej hnady!
Hnadu, wy lačni, ach čerpajće sej
z poľnosće za swoje skažliwe pad;
prawdosć a pokoj wšak z Boha tu stej.
Napić so kóždy smě do wole rady;
Jezus je přišol — ow žórlo wšej hnady.

La.

Našej maćeri wěnc na row

Na njedželi zemrětych chwata naša myslička rady do zańdženého časa. Wona pyta tych, kotřiž tu wjace njesu. Wjele rjanych hodžinow nam před wočomaj steji, kotrež smy ze swojimi njebohimi dožiwili. Wjele mamy so jim džakować. Při tym so tež wšelkeje zrudoby znowa dopominamy.

Našu mać widžu, kak je wona lěta doľho swoje bolosće čicho njesla. Druhdy wšak měješe sylzotěj woči z lutymi bolosćemi. Pak ju čwělowaše chora noha, abo wutroba wjace tak prawje njechaše.

W duchu ju widžu — našu mać.

Kak husto rěčimy wo „našej maćeri“ z džakownosću a ze zrudobu. Mać! W kóždym domje ju widžu.

Hdyž je zahe zemrěla, stej ból a zrudoba we swójbe wulkej. Hdyž pak dyrbi doľho na smjerć čakać,

je to za přiwuznych hórkosć a wobčežnosć. Džěći maju wšitke same ze sobu činić. Stara mać je jim čěža. N j e d ž a k o w n y s w ě t !

Stara, sčerpna mać! Jejna sčerpnosć hoješe rany džěći. Tři, šěsć abo samo džesać džěći, kaž tamle přez puć, maju husto swoje starosće, swoje małe abo tež strašne rany. Wo wšěch so mać stara. We wójnje, hdyž bě nan pola wojakow, bě to za nju samo jara wjele, přewjele. Štó je jej pomhať?

Štó je ličil jejne sylzy, hdyž přińdžechu we wójnje wšitcy tři synojo wo žiwjenje?

Nětko je wona z nimi zjednocena we wěčnosći. Wšitko je nimo! Nimo? Za tamnu mać, kotraž so rudžeše wo svojich synow! Za našu mać, kotruž mějachmy lubo.

Nowe swójby nastawaju. Wnuki a

wnučki chodža do šule. Wědža hišće něšto wo swojej wowce? Jich starši wšak wjele spominaju na wowku, na swoju mać, kotrejež dobre słowo jich přewodža a jim pomha.

Hdyž so maćerje woprašach, kak je wšitko přetrać móhla, mi wotmołwi: „W našej komorce wisaše hrónčko:

Moja duša je čicha k Bohu,
kotryž mi pomha.“

A što je wšitko z tutym tróštom znjesla! Za čas wójny bě sama. Nan njebě doma. Přečežke džělo a zamolwitosć za kubleško. K tomu přińdže chorosć, kotraž ju wjace njewopuščí. To běše přewjele za nju!

Jejne myto běchu chorosć a bolosće a džěći, kotrež bě jej wójna wostajila.

Hdyž na smjerć chora ležeše, stejachmy wokoło jeje loža a njemóžachmy jej pomhać. Wona měješe raka. Rady by hišće někotre lěta mjez nami byla z lubym nanom hromadže na wuměnk u a w měrje. Mać njewě wo swojim bliskim koncu. Nichtó nima zmužitósće dosć, jej wěrnosć prajić. Čehodla pak nic?

Dwaj měsacaj snano hišće, potom budže wšo přetrata.

Hišće jedyn měsac! Hač snadž nam tola njewostanje a so wustrowi? Nje-móže Bóh Knjez nam pomhać? Hač bychmy so k Njemu modlili? Wězo so modlimy. Čehodla Bóh njepomha? Mać mrěje.

Bjezmóćni přihladujemy.

Maćernej woči stej poľnej sylzow. Kak nam praješe?

Moja duša je čicha k Bohu,
kiž mi pomha.

Kwětki stejachu na blidže. Mać so wjeseleše, ale mjenješe:

„Kaž byšće je mi k pohrjebej přijnjesli.“

Dokelž wědžachmy, kak z maćerju steješe, mjelčachmy.

Pohladnych na łopjenko protyki w mojej ruce a čitach słowo z profeta Jezajasa. Na nje so dopominam:

Wón je našich přestupjenjow dla zranjeny a našich hrěchow dla zbyty. Chłostanje leži na nim.

Tež my smy našej maćeri husto žiwjenje čežke činili. Wona njese, štož smy jej napoložili.

Štó je tón zbyty, kotrehož profet Jezajas měni?

Mać to wě. Jezus! Wopravdže Jezus, ale z nim tež čłowjek, kiž je zbyty wot njeprawdy a wot chorosćow.

„Štož sće jednomu mjez mojimi najmjejšimi bratrami činili, to sće mi činili.“

Jezus we wobich čłowjekach! Jezus je nětkle tež w našej mačeri. Wona widźi naše styknjene ruki w jejnej poslednjeje hodźinje. Jezus je w našej modlitwje. WÓN, tón zbity a knjez zdobom.

Mać je jemu nětkle bliže hač hdy. Blisko w bolosćach a blisko w radosci a zbožnosći.

Mać začini woći. Hišće ju mējachmy – a hižo ju wjace njemējachmy. Jedin jejnych synow přińdže dzeń pozdžišo. Wón mać nadeńdže na marach w kolni. Dorosćeny muž tam stejo plakaše.

Kak steji pola profeta Jezajasa?

ZASO DOMA!

Jan Amos Komenský 1592–1670

Wón začini woći a hluboko dychny.

Haj, a hdy bychu jeho ze zawjazajmymaj wočomaj sem přiwjedli, wón by zawěrnje wědźał, hdze je. Tole čmowe šumjenje šmrěkow! Moch so mjehko zhibuje pod stopami. Dowěrliwa řeč ptakow! Dych zemje je nadobo tak ćopły, kaž hdyž so rozkraj pokruta čerstwego chleba. Jan Amos Komenský zbožnje začuwaše: Sym doma! Wot njeho wotpadny wša sprócność poslednich hodźin pučowanja, napjatost, kotraž jeho přewoždowaše na šćečkach w cuzym kraju. Z woloženjom napjelni jeho zbožnosť nawróta do domizny. Wšo wokolo njeho tak sylnje wonješe. Wšo bě jemu znate a jeho witaše.

Swój wačok a kij wotpolož. Mučny wot dalokeho puca sydny so na wulki kamjeń. Swoju wutrobu slyšeše bić.

Što bě wopušćil? K čemu so wróćil? Što jemu napřećo džěše?

Morawska domizna běše hišće daleko, zady Prahi, zady Čech, ale hač jow k mjezam bě jemu posłała postrow z bělymi hwězdami rozkčětych černjowych růžow. Hdyž dychaše jich slódko-hórku wón, bě k njemu přišlo jeho džěćatstwo.

Prěnje léta, tak daleko hač móžeše so jenož dopominać, běchu krasne, pozłócane přez starost a lubost staršeju. Jeho nana sej w Uherskim Brodže wšitcy wažachu. Wón drje doma knježeše kruće, ale z lubosću, kaž bě to pola Čěskich bratrow wašnje. Zly wosud pak ľakaše a zapřimny do měrneho žiwjenja. Ženje njezabudže Jan Amos tamny čas, hdyž pušćichu do wložneje jamy kašćej z ćelom nana a mačeri. To drje njebě na samsnym dnju, ale tola tak krótko zasobu, zo so wobaj wokomikaj nje-rozdźěloomnje zjednoćištej do jednoho. Wón tehdom njebě hišće dwanaće lět stary. Jemu řečachu wo Božej woli a křesćanskej pokornosći, ale wón čekny do hrjebje za měšćanskej murju, zo by so tam wuplakał, zo by do hlucheje, němeje a tola sobuželneje zemje wuskoržil zrudobu swojich młodych lět.

Jeho džělichu wot sotrow. Z krasnym swójnym žiwjenjom bě nimo. Syrotku Jana bě četa sej wzała do Strážnicy, a tam chodžeše do šule. W jedneji jeničkej rjadowni prócowaše so wučer ze šulerjemi wšela-keje staroby. Wučeše jich čitać a lićić. Najbóle wšak z nimi spēwaše

„Přeťož wón je z kraja žiwych přeć wzyaty.“

Při rowje stějachmy zrudni a wopušćeni, snadź tež z počeznym swědomjom. Bože słowo nam praješe, zo je naša mać w Božimaj rukomaj a čaka na stawanje z morwych. Wona wšak chcyše tak rady tu na zemi žiwa być. Knjezowa wola, žiweho Knjeza Chrystusowa wola bě so stala! Njedyrbjeli so z tym spokojić?

Džak budź tebi, Knježe, za wšo. Džak za tule mać! Woprawdže, my smy lubu mać měli. Wšitcy tajku mać nimaju. Tohodla je naša džakownosć tak nutrna. A – a

psalmy. W samotnej nuzy swojeho njezboža, kotrež bě jeho potřejiło, nasta w nim najprjedy njejasne žadanje, wo swěće a wo žiwjenju tak wjele spóznać kaž jenož móžno, zo by zrozumił, čehodla dyrbi čłowjek tak wjele čerpjeć a kak móže čłowški duch nad tym dobyć.

Ale w tutej šuli bě puć do wědomosćow čerňojty. Kak wjele lěpje je tola móhl nan na jeho prašenja wotmołwić. W šuli so zdaše, kaž bychu z wotpohladom zadusyli w šulerjach wšo žadanje po wědomosćach.

Jan njewosta dołho w Strážnicy.

Wójna mjez kejžorom Rudolfom a jeho bratrom Matyasom zapuści Morawu, kotraž bě rěkała „paradizowa zahroda“. Jan čekny do swojeje domizny, do Nivnicy. Jemu njebě žel jenož čerpjaceho kraja, ale tež sebje samoho, zo njemóžeše dale wuknyć. Pola Čěskich bratrow so swěru starachu wo zdźělanje młodžiny. W tutej najchudšej cyrkwi bě sylna woporniwosć. Tak posła mócný Karel starši ze Žerotina młodeho hólca na laćansku šulu w Přerovje.

Tam wón ze swojeje pilnosću bórze sčahny kedźbnosć na sebje a bu najlubši šuler Bratskeho biskopa Láneckeho. Tón jemu poč ze žortom, poč chutnje slubi swoju mału džowěčku pozdžišo za žonu.

Najpilnišo so wěnowaše laćanskej řeči, přeťož z nej móžeše sej přiswojic najrjeńše mysle, kotrež čłowjekojto docyła hač dotal wuprajili.

Dokelž bě wón stajnje jedin z najlěpšich šulerjow, dokelž bě wón přeć

swoje njezbožo tak chutny a pilny we wědomosćach, posła jeho Jednota do Němskeje, do Herborna, na studije. Před štyrjomi lětami to bě.

Nětko w léce 1614 so wróći do domizny. Budže wón móc tym, kotřiž su jeho na studije posłali, z dobrým swědomjom do wočow hladać? Je wón čas na cuzych uniwersitach swěru wužiwał?

Hdyž wšak bě w Herbornoje kruta disciplina, tak bě tam za młodych studentow tola hišće dosć přiležnosće za rozprójenje a rozwjesenjenje. Jan Amos njebě žadyn hlouwušer a tež jeho přećeljo z Čech nic. Tež tamni přećeljo w cubje, z kotrymiž bě so bórze stowaršil, njemóžachu so wobćežować, zo njeby dosć zabawy było.

Jan Amos Komenský wšak bě čłowjek polny njepokoja. Swojeho žiwjenja njemóžeše so tak bjeze wšeho wjeselić kaž druzy. Tež na wědomostne přednoški poslučaše polny kritiki. Při wšem pak běše žadosćiwý za wědomosćemi. Młody němski profesor Jan Hendrich Alsted bě jemu při tym dobry radzićel a pomocnik. Z nim so spřećeli.

Často so w Herbornoje řečeše wo cyrkwiskim a politiskim wuwijanju. W spočatku 17. lětstotka stejšeje sej dvě sylnej stronje napřećiw – katolska a protestantiska. Na wobemaj stronamaj wšak přiběraše ličba tych, kotřiž žedžachu za wujednanjom a měrom. Při tym hrajaču wulku rólu druhe zajimy: sebićnosť kralow, wulkich zemjanow a bohatelych swójbow. A zdaše so, zo móža jenož brónje rozsudzić. Bolostnje njespokojny, zo měješe móc mjěča wjace prajic hač dobra mysl, pytaše Jan Amos z profesorom Piscatorom w Bibliji, što je tam wěšćene, a stroštny čitaše tam wo bliskim přichodze Chrystusoweho kralestwa a tysacletnym knjejestwje prawdosće.

Z roscacym njeměrom mysleše Jan Amos na swoju domiznu. Hdyž běše do Herborna wotešoł, da majestostny list kejžora Rudolfa čěskemu krajeji móžnotu, zo byštej so wobě stronje dojednać móhłoj. Ale lědma bě so Jan Amos na uniwersiće zapisać dał, přińdžeču z Prahi hižom powěsće wo nowych njeměrach. Katolscy nochcychu so spokojić, zo bě kejžor ewangelskim dał tak wjele prawow.

Jan Amos znaješe dosć derje prosty lud swojeje domizny. Wón wědžeše, zo wjele we sebi rozmysluja a su dobreje wutroby, zo swój skromny statok lubuja a měrne žiwjenje we nim, zo so rad dadža powučować. Woni chcychu poznać a wuznać prawu křesćansku wěru, přeťož nadžijachu so, zo jim přinješe lěpše žiwjenje. Knjezozo, njech běchu katolscy abo ewangelscy, zaccpewachu niski lud, kotrehož jenički nadawk bě po jich mēnjenju džětać a poslučać. Tak běše burski lud bjez wukubanja. Čěšćina so pozhubjowaše pod wliwom němčiny a laćiny.

Jan Amos nošeše so z myslu, zestajeć wulki čěsko-laćanski słownik, kotryž chcyše mjenować „pokład čěskeje řeče“. Z tym wotewri čěskej młodžinje puć do wědomosće!

„Ach, Božo, poradži so mi, tak wulke džěło dokonjeć?“

Wulke mysle, kotrež jeho duch za-

běrachu, dawachu jemu nowe mocy. Někdy bě sej porokował, zo njeje dosć pobožny a pokorny. Byrnjež so poklonjowaše před mudrosću a zjewjenjom swj. Pisma a před Chrystusowej wučbu, tak jeho tola nowe wědomostne póznača pohonjowachu, zo by přećiwo njezdžělanosći luda wojował.

Něšto stow kilometrow běše něk w swojej domiznje bliže. Z hory so jemu poskići wuhlad do Čech. Do-

pomnječa z džěcatstwa běchu jeho postrowili. Komenský so rozhladowaše dozad a rozžohnowaše so z wučerjemi a studijnymi lětami, spominajo na wulke nadawki, kotrež doma na jeho čakachu.

Swoje wobličo přikry z rukomaj a so nutrne pomodli.

Znowa wza swjój wačok, přimny swjój kij a raznje stupaše dale.

Swobodnje po Františku Kožiku, Swětlo w čemnosćach

Bukečanski Boží dom 250 lět

Wo jubileju samym, kotryž Bukečanska wosada na kóncu oktobra swjěčeše, rozprawjamy w přichodnym čísle. Džensa chcemy jenož něšto ze zaždženosće Božeho domu zhonić. Wězo njebě to přěnja cyrkej w Bukecach, kotraž so před 250 lětami poswěći. Hdy pak je so přěni Boží dom tu založil, njewěmy. Najskerje je so to stalo w 12. lětstotku. Najstarše wopismo pochadza z lěta

1222. Z njeho zhonimy, zo tehdom cyrkwyje we Wjelečinje, we Wjazoncy, w Zalomu, w Kumwaldze, w Hrodžišču, w Poršicach, w Klukšu, w Hućinje a w Bukecach wobstachu, kotrež wšitke stejachu pod Budyskim tachantstwom. Kajka pak přěnja cyrkej bě a kak husto je so přeměnila a přetwarila, njewěmy. Štož ze stareho časa hišće mamy, je džěl gotiskich durjow něhdže z lěta 1300 z granita a dwaj kamjenjej, runje tak granitowej, z kotrejuž jedyn jako dupa a druhi mjeňši jako krjepjeńca za swjěcenu wodu a pozdžišo za kolektu služěše.

A na čim ležeše, zo w tym padže nič wo starych časach njewěmy? 14. oktobra 1758, na dnju bitwy pola Bukec, so skoro cyła wjes wotpali, tež fara, w kotrež tehdom ničto njebydleše, dokelž bě farske městno wakantne. Jenož archiw bě nutřka, kotryž so zniči, a z nim wšitke stare pisma, knihi a wobrazy. Nowa cyrkej pak bu zdžeržana. Bohu budž džak! Wona bě natwarjena wot 1717 hač do 1720 za 7 000 tolerjow. W starych pismach so dobroćiwosć a woporniwosć wosady, wosebje tež Serbow, wuzběhuje. Potajkim njejsu jenož zemjenjo na wulkich kublach we wokolinje, ale tež mali ludžo a roboćenjo wjele dali. A při tym běše — kaž chronist pisa — 1719 jara suche a drohe lěto, w kotrymž kórc žita 6 tolerjow plačeše. Tohodla wosta cyrkej tež bjez wěže. Wona so natwari hakle w lěće 1750, a to w 6 měsacach, štož při tutej wysokosći — skoro 60 metrow — dołho njetraješe. Ale to bě tehdom wosebje plódné lěto, hdžež kórc žita plačeše 1 toler a 10 najgróšow.

Při bitwje bu cyrkej, kotraž bě potom lacaret, jenož malo wobškodžena. Kóždemu wopytarjej, kiž chce sej Boží dom wobhladać a něšto zhonić wo surowym wojowanju před cyrkwinskimi durjemi, kotrež traješe jenož 4 hodžin, ale sej žadaše přez 15 000 woporow, pokazamy zamurjowane kanonowe kule a wězo tež durje z džěrami. Jako mějachmy před dwěmaj lětomaj pola nas molerjow, kotřiž mějachmy tež tute stare durje znowa barbić, běchu najprjedy tute džěry swěru wumazali, dokelž njeznajachu prawu přičinu! Potom dyrbjachu tute „porjeńšenje“ zaso wotstronić.

Trjebamy džensa hišće tajki wulki Boží dom? Nic přeco, ale druhdy tola. A my smy to našim wótcam winojči, zo tola Bohu k česći tutu cyrkej něčičej a pozdžišej generaciji zdžeržimy, a smy ju tohodla wobnowili.

La.

Michaľska wosada w Budyšinje

Zašly měsac smy sej někto nowe byrgle skazali. Daloko znaty twarski mišter byrglow Eule w Budyšinje je nam slubił, zo budu kónc lěta 1972 hotowe. Da-li Bóh, zo je Michaľska cyrkej tež potom tak daloko dotwarjena. Pomaľu z džělom postupuje. Murjerjo zaso znutřka murje wobmjetuja. Molerjo tež přinu.

Hdyž směmy so džensa — po doľhich wuradžowanjach — wjeselić, zo Michaľska cyrkej tež nowe byrgle dóstanje, mam za dobru přičinu, raz wróco hladać do starych časow. Kak je so někdy z hudžbu a ze spěwanjom mělo? W spočatku stawiznow Michaľskeje cyrkwje žane byrgle nje-mějachy, a to 250 lět dołho. Hakle lěta 1782 dósta naša cyrkej přěnje byrgle, 110 lět pozdžišo — lěta 1892 — druhe. Njeje so do lěta 1782 scyła spěwało? Tola! Kantorjo běchu —

Wšelke powěsće

Boľharska. Boľharska cyrkej je w juniju 1970 swjěčila 1100. jubilej swojeje samostatnosće. Swjatočnosće mějachy swoju wyšinu w Božej službje w katedrali swj. Aleksandra Njewskeho, kotruž nawjedowaše patriarch Cyril.

Patriarch Cyril bu wuzwoleny za čłona Sofijskeje akademije wědomosćow na zakładze swojich wažnych stawizniskich džělow. Generalny sekretar europskich cyrkwjow dr. G. Williams wopyta Boľharsku.

Předstejerjo Boľharskeje cyrkwyje přijachu tež delegaciju Swětoweje rady cyrkwjow. Hlas prawoslawi

Wšoprawoslawne zeždženje so přihotuje na zakładze wobzamknjenja konferency wšech cyrkwjow w lěće 1969. Přihotowaca konferenca zeždže so w měrcu 1971. Kóžda cyrkej póšćeje jednoho delegata a jednoho wěcywustojneho.

Temy budu:

Žorla Božeho zjewjenja.

Bohatše wobdzělenje wěrjacych na Božich službach a w cyrkwinskim žiwjenju.

Póstne prikaznje w našim času.

Mandželske zadžěwki.

Prašenje protyki.

Wučba wo wobrazach w Prawoslawnej cyrkwi. Hlas prawoslawi

Někotre ličby z rozprawy biskopa na nazymskej synodze 1970.

255 studentow (mjez nimi 53 studentkow) ze Sakskeje krajneje cyrkwyje studuje bohosłowstwo. Na Lipsčanskej uniwersiće daše so 1970 19 nowych studentow zapisać, mjez nimi 12 studentkow.

Sakska krajna cyrkej ma 34 žonow w službje, kotrež su bohosłowstwo studowale.

423 Moritzburgskich diakonow stej w službje cyrkwyje. Tuchwilu je tam 61 wučomcow.

Na cyrkwinsko-hudžbnej šuli w Drježdžanach su z 65 studentami wšě městna wobsadžene. Mjez studentami su tež 4 katolikojo. Woni budžėja pozdžišo kantorjo wězo w katolskej cyrkwi.

Što cudziš so moja duša a sy tak nje- pokojna we mně? Čakaj na Boha!

kaž slowo praji — zaspěwarjo. Jich nadawk njebě lochki. Wosada nje-měješe přeco prawe muzikaliske začuwanje. A tak so piše, zo spěwanje prawje rytmiske njebě, zo kóždy sam po swojim zdaću spěwaše. Kantorjo tež njeběchu k tomu wosebje wukubłani. To jedne pak su nawuknyć dyrbjeli: hlós a tekst kěrlušow. A spěwać so tež móhli. Što běchu tući kantorjo? Zwjetša čłowjekojo z prosteho luda. W létomaj 1678/79 běše to Pětr Ponich, wo kotrymž wjele njezhonimy. Jeho naslědnik běše Jurij Stoš z Bórka. Stošec swójba bydleše přez 100 lět jako burska swójba w Bórku. Jeho nan běše cyrkwinski wótc. Wot nana potajkim je Jurij jako swěrný kemšer spěwanje kěrlušow nawuknyl. Za lěto dósta kantor Jurij Stoš 10 do 12 toler mzdy. Za to měješe wón 60 hać do 70 nje-dželow a swjatych dnjow kantorić, a to wjacerkóć wob džen. Štyri groše dósta wón potajkim za jednu nje-dželu. W tamnych časach to njebě hubjena mzda. Po nim běše jeho syn Handrij Stoš kantor wjele lět: wot 1686 hać do 1734. Jeho naslědnik běše Handrij Pjech z Trělan. Wón je hać do lěta 1758 słužił. Pětr Pjech z Wuric nastupi kantorstwo po nim. Zaso dołhe lěta — wot 1765 hać do 1814 — je z kantorom był Jan Hójbjan z Toroncy. Předstajmy sej tola! Kajka swěrna a woporniwa služba! Kóždu nje-dželu, při kóždym wjedrje z Toroncy do Budyšina a wróco, a to pěši! Pódlá njeho skutkowaše jako organist Jan Ryčer wot lěta 1784. — Potom dósta tola wukubłany organist přewahu. Handrij Wićaz z Korzymja je Michalskej wosadže 45 lět jako organist a kantor słužił. Wón wumrě 8. měrca 1849. Na jeho městno stupi Korla Arnošt Pjekar z Budyšina. Tež wón bě 35 lět w tutym zastojnstwje hać do lěta 1884. Po nim běše z kantorom a organistom Jan Awgust Kapler. Wón pochadžeše z wosady.

Dnja 12. junija lěta 1851 so we Wownjowje narodži. Prjedy wučer w Rachlowje a Budyšinje, nastupi městno kantor a organista Michalskeje wosady w lěće 1884. Wón běše wězo tež wučer při Michalskej šuli a pódlá toho kantor, organist, cyrkwjenc, zwóńk a zapisowar, wot lěta 1900 tež dirigent cyrkwinskeho chóra, kotryž bě sam založil. Kajke dželo je sej z tym kantor Kapler napoložil. Spěwy je do serbšćiny přeložował, k tomu noty wotpisował. Dale: W přerězku bě tehdy za lěto 130 pohrjebow, 260 křćenjow a 50 wěrowanjow. Nam hišće džensa zbudži mjeno Kapler wulku džakownosć we wutrobach. Mjeno Kapler je dale žiwe było pola nas w synje Božidar, našim njezapomnitym fararju. Tež jeho starši syn Jan běše z fararjom, naposledk w Njeswaćidle. Kantor Kapler zemrě 86 lět stary w Hermanecach w lěće 1937. Wuprózdnjene městno přewza kantor Rudolf Polak w lěće 1915. Do toho běše z kantorom w Malešecach. Hać do lěta 1939 je wón swěrnje swoju službu wostarał. 91 lět stary zemrě wón w lěće 1968 w Budestecach.

Wot lěta 1804 hać do 1939, potajkim 135 lět dołho, su jenož 4 kantorjo Michalskej wosadže słužili; Wićaz — Pjekar — Kapler — Polak.

P. A.

Drahomira Soukupová

fararka Čěskosłowakskeje cyrkwyje

Sotra Drahomira Soukupová běše hižo někotre razy pola nas w Serbach, kotrychž wona lubuje. Kajku rjanu, wobšěrnú rozprawu wo Serbskim cyrkwinskim dnju w Hodžiju je wozjewila w nje-dželniku swojeje cyrkwyje, w „Čěskim Zápasu“! Z tym dopokazuje, zo so čuje zwjazana z nami! Po slowje, potajkim w serbskej řeči, je wona přewzala štučku, kiž kóždy raz na kóncu spěwamy:

„Na nas z hnadu pohladaj, zwarnuj, žohnuj swoje herbstwo! Knježe, wodź naš lud a kraj, zwarnuj, žohnuj naše Serbstwo. Ty sy naša nadžija, wostaň při nas na kóncu!“

Wona bě pola nas — mjez druhimi — jako zastupnica Čěskosłowakskeje cyrkwyje. Tuta cyrkwe pochadza z nowšeho časa. W lěće 1920 bu založena. Wona so wosebje na tradiciju Jana Husa zložuje, ma pak tež katolske namrěwstwo we wěrje a w liturgiji. Tak ma wona 7 swjatych sakramentow. Na čole stej patriarch, kiž je nětk dr. Miroslav Novák. W njej słuži 350 duchownych. Młodži bohóstowcy studuja na Jana Husowej fakulće w Praze.

Jich měšniska drasta je trochu hi- naša hać hewak pola ewangelskich; woni drje maja čorny talar, ale duchowni kaž duchownki njenoša žane „befki“ kaž my, ale maja zašity wioletny kelich. To je znamjo za Jana Husowe wojowanje, zo so swjate Bože wotkazanje swjeći pod chlěbom a pod winom, potajkim, zo wěrjacy Jezusowe čelo a Jezusowu krej wu- žiwaja. —

Sotra Soukupová je doma referentka za prawoslawnu cyrkwe a nam wot tym tež na ekumeniskim dnju w Bělej Horje přednošowaše. Na cyrkwinskim dnju pak w Hodžiju přeješe wona na kóncu swojeho postrowa a swojeje wutrobneje narěče nam wšitkim „wam radosć, móc a dobru nadžiju, našej cyrkwi pak wěrnosć we wěrje, w lubosći a w prawym swědčenju a našemu krajaj měř a požohnowanje“.

La.

Přichodna serbska ekumeniska nutrnosć, nje-dželu 1. adwenta, 29. 11. 1970, w 14 hodź. w Njeswaćidle. Nutrnosć dyrbjše so wo 14 dnjow wotstorčić dla wopyta katolskeho biskopa 15. 11. 1970 w Chrósćicach.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jónkróć za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hlowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswaćidski. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čiść: Nowa Doba, čisćerňa Domowiny w Budyšinje (III-4-9-2845).